

Cele oceniania:

- Diagnoza potrzeb indywidualnych ucznia oraz przyczyn trudności w nauce.
- Informacja o rozwoju i postępach ucznia.
- Klasyfikacja uczniów.
- Porównywanie osiągnięć.
- Ewaluacja - - ocena efektywności kształcenia.

Wymagania:

konieczne - ocena dopuszczająca

podstawowe - ocena dostateczna

rozszerzające - ocena dobra

dopełniające - ocena bardzo dobra

wykraczające - ocena celująca

Jeśli uczeń nie opanował wymagań koniecznych, które są niezbędne, by mógł zrozumieć następne partie materiału i zdobyć określone umiejętności w dalszym etapie edukacji, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Wymagania konieczne na stopień dopuszczający obejmują elementy treści nauczania niezbędne w uczeniu się języka polskiego, potrzebne w życiu. Wskazują one na braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określanych jako podstawowe.

Wymagania podstawowe na stopień dostateczny obejmują elementy treści najważniejsze w uczeniu się języka polskiego, łatwe dla ucznia nawet mało zdolnego, o niewielkim stopniu złożoności (przystępne), często powtarzające się w programie nauczania oraz dające się wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych.

Wymagania rozszerzające na stopień dobry obejmują elementy treści istotne w strukturze przedmiotu, bardziej złożone, mniej przystępne aniżeli elementy zaliczone do wymagań podstawowych. Elementy te są przydatne, ale nie niezbędne w opanowaniu treści z języka polskiego i innych przedmiotów szkolnych, użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności, wymagające umiejętności stosowania w praktyce wiadomości w sytuacjach typowych według przykładów znanych z lekcji i podręcznika.

Wymagania dopełniające na stopień bardzo dobry obejmują pełny zakres treści określonych programem nauczania w danej klasie. Są to treści złożone, trudne i ważne do opanowania, wymagające korzystania z różnych źródeł, umożliwiające rozwiązywanie problemów, pośrednio użyteczne w życiu pozaszkolnym. Zakładają pełne opanowanie programu.

Wymagania wykraczające na stopień celujący obejmują treści znacznie wykraczające poza program nauczania, stanowiące efekt samodzielnej pracy ucznia, wynikające z indywidualnych zainteresowań, zapewniające pełne wykorzystanie wiadomości dodatkowych.

Kryteria oceny wypowiedzi ustnych.

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:

- wypowiada się krótko, chaotycznie,
- mówi niewyraźnie, cicho, w sposób niezrozumiały lub mało zrozumiały dla odbiorcy,
- używa języka odbiegającego od przyjętych norm,
- dysponuje ubogim zasobem słownictwa,
- nie panuje nad składnią swojej wypowiedzi,
- ma problem z odpowiedzią na temat,
- popełnia sporo różnorodnych błędów.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli ponadto:

- wypowiada się, starając się zachować wymaganą formę wypowiedzi,
- mówi krótko, na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień,
- zachowuje poprawny szyk wyrazów,
- stara się unikać powtórzeń i dobiera słowa,
- popełnia błędy składniowe, lecz pracuje nad tym, by ich uniknąć,
- rozwija umiejętności językowe, wzbogaca słownictwo,
- w czasie wypowiedzi stara się nawiązać kontakt z odbiorcą.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli ponadto:

- mówi na temat, jego wypowiedź dotyczy zadanych pytań i poleceń,
- popełnia nieliczne błędy składniowe,
- mówi płynnie, bez powtórzeń,
- dba o kulturę języka,
- mówi głośno i wyraźnie, nawiązując kontakt z odbiorcą.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli ponadto:

- swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- mówi wyczerpująco na dany temat,
- buduje zdania poprawne pod względem składniowym, mówi płynnie, ciekawie,
- dobiera słownictwo stosownie do tematu,
- stosuje poprawnie różne formy gramatyczne,
- świadomie rozwija swe umiejętności językowe,
- mówi wyraźnie, głośno, we właściwym tempie, z odpowiednią intonacją i barwą głosu.

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli ponadto:

- posługuje się poprawną polszczyzną,
- posiada bogaty zasób słownictwa,
- w swej wypowiedzi zawiera treści wykraczające poza program,
- stosuje różne wypowiedzenia, dostosowując je do sytuacji,
- mówi w sposób przemyślany, ciekawy, oryginalny,
- potrafi skupić na sobie uwagę odbiorcy dzięki sposobowi mówienia,

- w ciekawy sposób potrafi zainteresować odbiorcę dodatkowymi informacjami wykraczającymi poza program, które zdobył sam w wyniku twórczych poszukiwań.

Kryteria oceny prac pisemnych

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:

- stara się zachować wymaganą w pracy pisemnej formę,
- jego praca choć częściowo jest na temat oraz jest pracą odtwórczą,
- buduje zdania krótkie, pojedyncze lub złożone z dość dużą ilością błędów składniowych,
- nie panuje nad potokiem składniowym charakterystycznym dla mowy potocznej,
- poprawnie zapisuje dialog, lecz ma kłopoty z jego zamianą na mowę zależną (tekst ciągły),
- ma problemy z dobraniem cytatów i ich wprowadzeniem w tekst wypowiedzi,
- popełnia liczne błędy interpunkcyjne i ortograficzne,

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli ponadto:

- redaguje wypowiedź, zachowując formę, ale w jego pracy nie występują wszystkie wymagane w niej elementy,
- pisze na temat, lecz ujmuje go w sposób powierzchowny, ujmując jednak najważniejsze zagadnienia,
- posługuje się planem i słownictwem zgromadzonym wcześniej na lekcji,
- jego praca jest w większej części odtwórcza,
- posługuje się zdaniami krótkimi, logicznymi, choć nie zawsze poprawnymi,
- unika mowy potocznej,
- wprowadza dialog w tekst ciągły, lecz nie zawsze w sposób poprawny,
- potrafi wprowadzić poprawnie cytaty,
- w zdaniach pojedynczych poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne,
- poprawnie zapisuje poznane na lekcjach wyrazy, w wyrazach dość często używanych popełnia mało błędów ortograficznych.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli ponadto:

- zachowuje wymaganą formę w redagowanej wypowiedzi,
- jego praca jest na temat, ale nie jest on w pełni wyczerpany,
- jego praca jest twórcza, samodzielna lecz nieoryginalna, zgodna z przyjętym schematem oraz sposobem interpretacji tematu,
- stosuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone, w których występują nieliczne błędy składniowe,
- unika powtórzeń i mowy potocznej i nieodpowiednich form gramatycznych,
- potrafi poprawnie wprowadzić dialog,
- dobrze dobiera cytaty, które potrafi wprowadzić w tekst,
- stosuje poprawną interpunkcję w wypowiedzeniach złożonych,
- popełnia nieliczne błędy ortograficzne, stara się korzystać ze słowników ortograficznych.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli ponadto:

- swobodnie posługuje się różnymi formami wypowiedzi,
- w zadanym wypracowaniu wyczerpał temat,
- swobodnie porusza się po omawianych zagadnieniach,
- jego praca jest samodzielna, przemyślana, twórcza, oryginalna, zawiera własne spojrzenie na dany temat,
- jego wypowiedzenia są budowane w zależności od potrzeb: krótkie, treściwe lub bogate w różnorodne określenia, nasycone określonym słownictwem, najlepiej oddającym poruszany temat, lecz poprawne składniowo,
- świadomie buduje wypowiedzenia, unikając powtórzeń, mowy potocznej, błędów składniowych i fleksyjnych,
- poprawnie zapisuje dialog i wprowadza go w tekst ciągły, zachowując poprawną interpunkcję, potrafi przedstawić sytuację, w której się toczy,
- cytaty dobiera trafnie, poprawnie wplatając w wypowiedź, zachowuje poprawną interpunkcję przy jego wprowadzeniu,
- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne,
- unika błędów ortograficznych, często korzystając ze słownika ortograficznego oraz stosując świadomie reguły ortograficzne.

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli ponadto:

- sprawnie, świadomie redaguje różne formy wypowiedzi, potrafi je łączyć w zależności od potrzeb lub redaguje formy nieprzewidziane w programie gimnazjum,
- wykorzystuje wiadomości spoza programu, zna dodatkowe zagadnienia dodatkowe,
- czyta i wykorzystuje lektury, które nie są omawiane na lekcjach,
- redaguje prace ciekawe, oryginalne, twórcze, pomysłowe, nieszablonowe, o odmiennym od ogólnie przyjętego spojrzeniu,
- posługuje się różnego typu wypowiedziami, stosuje wyrazy, wyrażenia i zwroty wzbogacające wypowiedź,
- tworzy oryginalne własne teksty, np. ciekawe i dowcipne dialogi, bez trudności wprowadzając je w różne formy wypowiedzi, w zależności od intencji,
- dobiera trafne, oryginalne cytaty spoza lektury poznanej na lekcji,
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne,
- buduje zdania złożone bogate w informacje, bez błędów stylistycznych,
- poprawnie pisze wyrazy, zwroty i wyrażenia będące wyjątkami i nowo poznane,
- jego prace są estetyczne i poprawne pod względem gramatycznym i ortograficznym.

Kryteria oceny związane z odbiorem tekstów kultury

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą, jeśli:

- czyta ze zrozumieniem teksty prozatorskie,
- rozróżnia rodzaje literackie,
- potrafi porządkować zdarzenia akcji i sporządzić plan kompozycji utworu z nieznaczną pomocą nauczyciela,
- potrafi wybierać z tekstu istotne informacje na dany temat,

- umie wskazywać i określać podstawowe środki stylistyczne (epitet, porównanie, przenośnię),
- potrafi wyrażać swoją opinię na temat tekstów literackich, filmu, sztuki teatralnej, obrazy, rzeźby i innych tekstów kultury,
- korzysta ze słowników i encyklopedii.

Uczeń otrzymuje ocenę dostateczną, jeśli ponadto:

- posługuje się w miarę poprawnie terminami literackimi,
- potrafi porównać wartości zawarte w tekstach literackich z własnym światem wartości
- wyróżnia i wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów,
- rozumie relacje autor – czytelnik,
- zauważa różnicę między podmiotem lirycznym a autorem utworu,
- umie sformułować pytania ogólne do tekstu, podejmuje próbę określenia funkcji podstawowych środków stylistycznych,
- wskazuje podstawowe środki wyrazu sztuki filmowej i teatralnej.

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeśli ponadto:

- samodzielnie wyodrębnia wątki w utworze literackim,
- potrafi wyodrębnić i omówić elementy świata przedstawionego w utworze,
- potrafi ocenić postawy bohaterów i wyjaśnić motywy ich postępowania,
- umie sformułować pytania szczegółowe do tekstu,
- stosuje słownictwo oceniające i wartościujące,
- ocenia wartość dzieła literackiego, filmowego, sztuki teatralnej i innych tekstów kultury,
- gromadzi artykuły z prasy na dany temat,
- dostrzega związki tekstu literackiego z biografią twórcy i epoką.

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeśli ponadto:

- potrafi odczytać wartości uniwersalne utworu i jego sens ukryty,
- wyciąga i precyzuje własne wnioski z przeczytanego tekstu,
- umie określić funkcję środków artystycznych,
- znać biografie wybitnych twórców polskich i wybranych obcych.

Uczeń otrzymuje ocenę celującą, jeśli ponadto:

- zainspirowany fragmentami omawianej na lekcji czyta utwór w całości lub zapoznaje się z innymi dziełami danego autora,
- omawiane teksty kultury potrafi umieścić w odpowiednim kontekście kulturowym,
- wykazał się osiągnięciami na olimpiadzie z języka polskiego i konkursach (np. recytatorskim) na szczeblu wojewódzkim lub powiatowym, a także podejmuje udane próby literackie.